

Görüşler

No: 3801

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

— YENİ AÇILAN “ANA KUCAĞI,, ÖĞFENİCİLERİ İSTİRAHATTA —

İÇİNDEKİLER

1 — Türk Dili	GÖRÜŞLER
2 — Ziya Paşa	M. NACİ ECER
3 — Ana Kucağı	E. E.
4 — Kıbrıs ve Anadolu Beylikleri .	İSMET KONUR
5 — İnsanda çarpışan iki kuvvet . .	PALHAN - M. N. E.
6 — Şair ve Şiir Dünyası	M. ŞEKİP TUNÇ
7 — “Canım Dünya,, Münasebetile	M. NACİ ECER
8 — Saimbeyli Bölgesi	NACİ KUM
9 — Adana Bilmeceleri	SALT TORAMAN
10 — Adanada Spor	NURİ PAMUKÇU
11 — Çevremizden Portreler . . .	CELÂL SAHİR MUTER

ŞİİRLER

Gurbette Akşam — Adana için Koşma — Anama Mektup — Tek - Tek — Ey Kız —
Öyle bir an ki - Münacat - Ziya Paşadan Beyitler.

EYLÜL

1945

SAYI 81

HALKEVLERİ DERGİLERİ

DERGİNİN ADI	ÇIKARAN HALKEVİ
Taşpınar	Gz. Antep
Çorumlu	Çorum
Doğuş	Kars
Erciyes	Kayseri
Fikirler	İzmir
Gediz	Manisa
Görüşler	Adana
Halkevi	Eskişehir
İnanç	Denizli
İnan	Trabzon
Karacadağ	Diyarbakır
Karacelmas	Zonguldak
Kaynak	Balıkesir
Konya	Konya
19 Mayıs	Samsun
Taşpınar	Afyon
Türk Akdeniz	Antalya
Ün	İsparta
Uludağ	Bursa
Yeni Türk	Eminönü
Halkbilgisi haberleri	Eminönü

Görüşler

ADANA HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

CİLT : 8

1 EKİM 1945

Sayı : 81

TÜRK DİLİ

Dünya olayları karşısında yakın doğu medeniyetinin yetersizliğini ve milleti bir çıkmaza sürüklediğini yakından sezen imparatorluk ileri gelenleri, ya batı medeniyetini kabul etmek veyahut tarihsel alın yazısına boyun eğerek sinmek ve silinmek şıklarından birisini seçmek zorunda bulunduklarını anladılar. İşte bu kaygının doğurduğu «Tanzimat» Avrupa medeniyetinin yurdumuza sokulması, daha doğru bir deyimle, bu medeniyetin zorla kendisini bize kabul ettirmesidir.

Ne olursa olsun, Tanzimat'ın kendi anladığı mânâ ve alanda getirdiği yenilikler, az zamanda toplumsal hayatımızda büyük değişiklikler yaratmağa başladı. Siyasette, askerlikte, hukukta ve nihayet tabiiye ve matematik gibi olumlu bilgiler alanında köksel bir devrim olmaktan ziyade eskiyi yamamak fikrinin gerektirdiği bir çok atılımlar kendisini gösterdi.

Bu yenilikleri karşılamak için divan dilinin yetersizliğini ilk anlayan yine kendileri oldu. Fakat, yetersizliği anlamak derde çare bulmak demek olmadı; ve Tanzimat dediğimiz (yarım atılmış adım) in yapısı da buna müsait değildi. Bu durum karşısında bütün bilgilerini medreseden alan, fakat yeniliğin de gerekliliğine inanan yenilikçiler, son derece uzun cümleli, bütün bütüne terkipli ve kapılarını arap ve acem kamuslarına açık tutan divan türkçesini şekle ait küçük değişmelerle, gûya, ilim dili haline getirmeğe ve böylece batıdan gelen yeni anlamları deyimlemeğe çalıştılar.

Tanzimatın bu ilk devresi geçip te batıyı yakından tanıyan ve Fransız kültür ve edebiyatının etkisi altında yetişen genç şair ve edipler ortaya çıkınca dil meselesi bir çok defalar daha bahis konusu oldu. Fakat, batıyı yakından tanımış olmalarına rağmen bu genç yenilikçiler de eskisinden çok farklı bir

yazı dili meydana getiremediler. Yapabildikleri yenilik, nisbeten kısa cümleli bir nesir dilini hüner göstermek gayretinden kurtararak fikir deyimne daha müsait bir hale getirmekten ibaret kaldı.

Tanzimatı takibeden Edebiyat-ı Cedidecilerin dil davasında daha ileri bir görüşte oldukları iddia edilemez. Bir çok tartışmalardan sonra anlaşıldı ki bu edebî topluluk bir dil işiyle değil, önce bir edebiyat meselesiyle ilgilidir. Hem de halka hitabeden ve onun sevinç ve kederlerini terennüm eden bir edebiyat değil, bir zümre ve bir sınıf edebiyatı. Bunun içindir ki Edebiyat-ı cedide sanatçıları alabildiğine yabancı kelime ve bunlardan yapılmış terkipler kullanmak suretile, dilin milliliği bakımından, Tanzimattan daha geriye bağlı kaldılar.

Dil davasının biraz daha istiklâlli bir mesele olarak ortaya atılışı 1908 den sonra mümkün oldu. Selânikte «Genç Kalemler» dergisi etrafında toplanan bir gençlik zümresi, konuşma dilindeki yalancı sözleri atmak, yabancı dil kurullarını kullanmamak gibi esaslı prensipler ortaya atarak bu davayı isbatlıyacak eserler verdiler. Aslında, Edebiyatı Cedide ağıdalığına bir tepki olarak ileri sürülen bu yeni fikir de büyük sanatçılardan mahrum bulunmak ve edebiyat meselelerini ön plâna almak yüzünden tam bir başarı gösteremedi. Bütün bu çalışmalar bir defa daha gösterdi ki milli dil davasında hakiki ereklere ulaşabilmek için çok daha başka yollardan yürümek ve doğunun dil kültüründen tamamen kurtulup dilimizin kendi imkânları içinde çalışmak mecburluluğu vardır.

Ziya Paşa

Yazan: M. Naci ECER

— Geçen Sayıdan devam —

Mabedin en loş yerindeki mihrabı ilâhi bir aydınlık içine alan bir Türk seccadesindeki nakışları, çiçekleri, o hârikalı kıvrımları ve işleyişi bir anda ihata etmek mümkün müdür? Ziya Paşanın bu âbidesi câmilere serilen, fakat on iki mihrap taşıyan bir şaheser gibidir.

Sanat eserleri de mutlaka bir hedef gözetliyor. Bir köprü, bir cami, bir han veya hamam ayrı mak-satlarla yapılmıştır. Fakat cami plânı hiç bir zaman mihrabı, minberi, kubbeyi ve minareyi ortadan kaldırmaz. Ancak mihraptan mihraba, kubbeden kubbe-ye değişen bir üslup ve teknik başkalığı ve kudreti vardır. Edebiyat eserleri de böyledir. Gazel, kaside, mersiye, methiye gibi nevilerin neleri ihtiva etmesi hemen hemen her devrede birbirinin aynı olmakla beraber her birinde ayrı ayrı üslup, ifade, teknik ve tekniki kullanma bakımından aynı nevi içinde özel-likler meydana gelmiştir. Sultan Süleyman için söylenen mersiyeleden Baki'ninkinin, Atatürk için yapılan ağıtlardan Aşık Ömer'ininkinin emsalleri ara-sında ayakta durmasının sebebi, bu âbideleri kuran-lardaki sanat dehasından ileri gelmektedir. Ziya Paşanın Terkibibend'inin de halk arasına yayılışının sebebi bu yapının ilk defa onun elile kurulmuş ol-masından değil, bunları ifade ediş tarzındaki kudret,

Bu dâvanın ilmi metot ve millî prensipler çer-çevesi içinde halledilmesi ancak Cumhuriyet Türki-yesine nasip oldu.

Dünyanın istilâ emellerine karşı giriştiği çetin ve şanlı kurtuluş savaşından muzaffer çıkan Türk milleti, geçmişin hatalarını tekrarlamamak mecburlu-ğunda idi. Artık bu milletin geleceğinin, yarım yama-lak tedbirlerle değil, batı medeniyetini, bütünüle bir-likte kabul ve tatbik etmekle sağlanacağını çok iyi bilen büyük kahraman Atatürk, az zamanda başardığı köklü devrimlerin sonunda dil meselesini ele aldı. Çünkü, millî dil şuuru ryanmadıkça, ve ilmin kurallarıyla işlenerek asıl rengini bulan bir dile kavuş-madıkça hiç bir devrim gökleşip gelişemezdi.

Bugün ana dilimizi yabancı dillerin etkisinden kurtarıp kendi şartları ve özellikleri içinde geliştirmek, esaslı ve ön plânda gelen bir ereğimizdir. Konuşma, yazı ve ilim dili olarak elde edeceğimiz Türkçe, ne Arabin ilim dili, ne de Acemin edebiyat dili olacak, yalnız ve yalnız yüz yıllar boyunca büyük kütle tarafından unutulmayan, kendi varlığını yabancı tesirlere karşı koruyan öz anadilimiz ola-caktır. Artık bu dile girmiş bulunan yabancı unsur-

emniyet ve ihtişamdan gelmektedir. Hele şarkta dev-rinden şikâyetlenmemiş, üzüntü ve sıkıntı çekmemiş daha doğrusu reel hayattan ezilerek hayalinde kur-duğu âlemi özlememiş sanatçıya pekaz raslanır. Belki sanat ta biraz buradadır.

Yeni şehir plânlarına uymak için ortadan kal-dırılması gereken eski devirlerden kalma binalar, daha çok hamamlar vardır, sürü parçaları vardır. Yeni çağın yıkma vasıtalarını kullanmak lâzımgelir. Kazma ile, külünkle, barutla, dinamitle parçaparça etmeye mecbur kalınır. Eserin zerrelere birbirine öyle kaynamış öyle dondurulmuştur. Ziya Paşa'nın Ter-kibibend'inin de her beytinde, her beytin her mıs-raında, her mısraın beki her kelimesinde o hamam kubbelerinin haçlarındaki birbirine kaynaşmışlık gibi bir imtizaç görürüm. Bu görüşüme ister benim ona olan zaafım deyiniz, ister benim ona olan fazla hayranlığımı bağışlayınız. Bu muhteşem on iki tabloda birinin bir noktasını beraber görelim. Parmakların örselemesinden korkulan tezhipli bir in'âmı şerifin yapreklerini korka korka açıyorum:

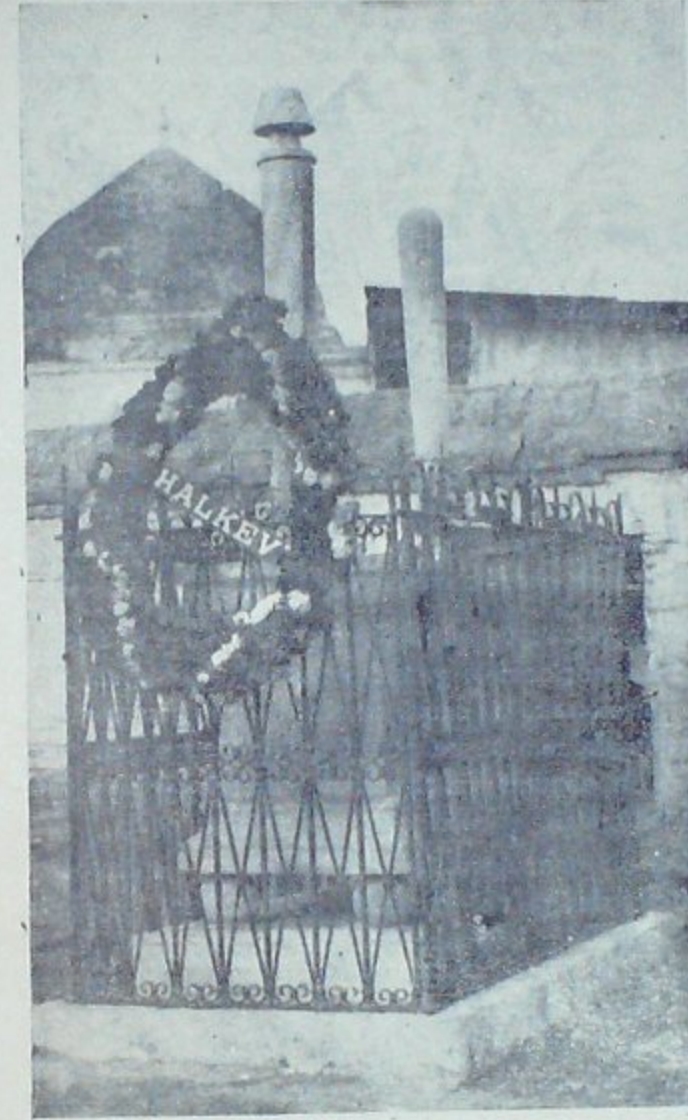
«Bir katre içen çeşme-i pürhûn-u fenadan»
Ağır, ihtişamlı, kalın, güvenli bir erkek sesi, bir bilge, bir sage sesi geliyor kulağıma. Evet, ses var ki bir ötekinin tekrarıdır, taklittir, çıktığı ağza bulaş-

ları hiç bir şarta bağlı kalmadan atarak yeni anlam-ları karşılamak için onun zengin kaynaklarından fay-dalanacağız.

Bundan önceki dil devrimleri ana dilin esaslı yaratış kurallarını düşünmediği ve bu yolda çalış-madığı için eksik taraflarını yadellerden aldıkları ile tamamlamağa çalışmıştı. Bugün çok kısa bir zamana sığdırdığımız köklü çalışmalar gösterdi ki, Türk dili, çağdaş medeniyetin bütününe ifade edebile-cek söz köklerine ve kurallarına maliktir. Yine es-eski çalışmalar şekil üstünde bir oynayıştan ve isim değiştirmeden ibaret iken şimdi, dil bilimin bize gösterdiği yollardan faydalanarak dilimize acun dilleri üstünde bir değer kazandırmaya çalışıyoruz.

Artık dil meselesi bir edebiyat işi değil sadece bir ilim işidir ve kendi başına bir dil işidir. İnani-yoruzki artık, millî sınırlar, içinde hür ve bağımsız yaşamak, yabancı bir etki ve koku taşımayan öz di-limizi konuşmakla mümkün olacaktır. Az zamanda elde ettiklerimiz, bu işi muhakkak başaracağımızın şüphe götürmez bir inancısıdır.

Görüşler

Ziya Paşanın Adanada'ki mezarı

ıyor, yakışmıyor bile. Ses var ki bir haykırışın bütünlenmemiş kıvrımlarıdır, dudaklardan dökülür gibidir... Ses varki, ayrı ayrı inlemelerin herbirin-den birer parça ile yamalıdır. Döktüğü ağız onu kendine maledememiştir... Ses varki, insan yapısını terkibeden bütün zerrelere (tâ derinliklerinden süzüle süzüle gelmiş te sanki dudaklarda son tonunu ve son meimerleşmiş şeklini bulmuş gibidir.

«Bir katre içen çeşme-i pürhûn-u fenadan»
derken bütün fânilerin üstünde ve ötesinde tanrılar dağının tepesinden ilhamların ve inanların yol kay-naklarında yıkanmış, durulmuş kendinden emin bir hutbenin gür ve heybetli bir ifadesine dikkat kesili-yorum. Sabırsızlıkla hitabın arkasını bekliyorum. Fa-kat onu beklerken bütün benliğimde bir uğultu ha-linde kaynaşan şu ahengi zerre zerre içmek istiyorum. Şu (katre) kelimesine bakınız, rica ederim. O bir zerre değil, bir yudum değil, bir avuç değildir.. O, yaratılışın kan akan çeşmesinden bilmeksizin yu-tulan bir mayii ifadeleyen bir şeydir. Bu kelimenin (k) ve (t) sindeki kalınlık «çen, iç, pür, hû, nu» hecelerinin bu mısra da sağladığı tok bir kenetlenişe

Ziya Paşadan parçalar:

Efkârı mülkü, şehri dili tahtgâhıdır
Her kimse kendi âleminin Paolşahıdır

Rızkına kani olan gerdüne minnet eylemez,
Alemin sultanıdır muhtacı Sultan olmayan.

Ya kanaat ihtiyareyler ya züllü irtikâb,
Asrımızda uyduranlar masrafı îradına,

Harabî-i cihan umranına nisbetle vakidir,
Ne rütbe olsa mamur ol kadar viranedir âlem

Cünûn u aklı temyiz eylemek manîde müşküldür,
Hele makûl olan şu akl ise divânedir âlem

Giden gelmez, gelen meşkûktur bil kadrini halin.
Bu dehrin mihnet u zevki bütün efkâre tabidir,

bakınız. (hûn-u fenâdan) derken üç tane (N) sesinden birinin öne doğru, ikincinin yukarıya, sonuncunun en yüksek değerle taleffuzdan sonra ihtizazın kulak-larında derece derece azalışı içimde bir değişmeye sebep oluyor. Fenadan kelimesindeki (dan) hecesinin tinnatı henüz kaybolmadan,

Başın alamaz bir dahi bârân-ı belâdan
çekişlerle ve yeniden eklenen (N) lerle önüne bir kurşun gibi ağır, kesin fakat, belki umudsuzluk veren bir hüküm uçuşunu açıveriyor. Demek ki, dünyaya gelen belâdan kurtulamıyacak. İnaniyor ve susuyorum. Nasıl inanmam ve susmam.. Gerçek acıdır, fakat yine gerçektir. Gerçeğin acılığına ve ka-tıllığına bilebile katlanacak, onu bilmezlikten gelecek ve yaşayacağız.

Aslında bu dünya kavıyışı, musibetler altında eziliş, mihnetten bunalış, esrardan ve muammadan şikâyet yeryüzünde insan kadar eski bir görüşün belirişidir ve tekrarıdır. Yunan mitolojisine göre Firikya kralı Midas ava çıkıyor. önüne Diyonizos'un arkadaşı Silen çıkıyor. Silen kaçıyor. Kral atını sürüyor ve gayblerden haber veren Silen'i yakalıyor

ondan, insanın her şeye üstün bularak değerli sayması gereken şeyin ne olduğunu soruyor. Silen hareketsiz ve cevapsız duruyor; kral, kılıcını çekip ona saldırınca o, bir kahkaha savuruyor ve ağzını açıyor: «Ey, sefil ve fâni bir soyun çocuğu, tesadüfün, mihnetin ve belânın yağurduğu mahlûk... Senin için bilinmesi daha uygun olan bir şeyi niçin benden öğrenmek istiyorsun? Senin için en iyiyi seçmek artık senin elinde değildir. Senin için en iyi olan şey doğmamış olmaktır. Mademki elinde oluyarak doğmuşsun ve halâ da en iyi yapılacak şeyin ne olduğunu benden soruyorsun, o halde sana kalan ve yaraşan hemen ölmektir.»

Düşünen insanlığın bu dünya talekisine otuz asır sonra tevarüs eden Türk sanatçısı da «fena çeşmesinden bir yudum su içenin belâdan kurtulmayacağına» inanır, fakat o, Silen gibi bundan ölmek suretile kurtulmayı değil, varlığın ve sonun, neden (ini, niçinini sormaksızın «sanat-ı üstâdı temaşayı» öğretir.

İdrâk-i maâli bu küçük akla gerekmez

Zîra bu terâzû bu kadar sıkleti çekmez.

«Zîra» kelimesinin bana yaptığı bir tedaiden de söz açmadan geçemiyecğim. Kelimelerin şahsel bir karakteri vardır. Birbirleri yanına gelince manâlanmalarından başka her birinin öz yapısının, tonunun ve söylenişinin de bir başka özelliği vardır. «Zîra» aynı manâdaki «çünkü» değildir. Her ikisi de isbatlayıcı şeyler ama, «zîra» da bütün delilleri, dökümanları ta uzaklardan ve derinlerden bulup çıkarak insan idrakinin önüne yığan bir hasse, bir kudret var gibidir. Bâkinin :

Hurşide baksa gözleri halkın dolâgelur

Zîra görünce hatıra ol meh-lîka gelur

GURBETTE AKŞAM

Sürüler akşamı getirdi bile..
Hele o çingirak, o çan sesleri..
Bir teselli sallar şimdi onların
Titrek kanatlarla uçan sesleri.

Karşı pencerede perdeler iner;
Lambalar yakılır, ezan okunur.
Gurbet, bu saatte dolar içime,
Gurbet, bu saatte kalbe dokunur.

Bu akşam da yine ince bir duman
Gibi tütüyorsun gözlerimde sen..
Nolur, şu komşu kız, Bir an, sen olsan,
Pencerenden bana «artık gel!» desen..

Çorum : Ağustos 1940

Şevket Kutkan

Beytineeki «zîra» dan sonra Ziya Paşa'nın «zîra» ları kadar kuvvetli kullanılmış «zîraları ben görmedim. Bu yolda Abdülhak Şinasi'nin «zîra» larını anmak da bir borçtur. Bir çok yazılarda rastladığım «zîra» ların yerini hafif «çünkü» pekâlâ tutabileceklerdir. «Zîra» ya başvurmak, onun yardımını istemek yazıcı için seyrek yakalanan fırsatlardandır. Hikmet ve mantık alanında dolaşan Ziya Paşaların harcıdır. Ziya Paşa Terkibi bendinde her kelimesini «zîra» ları kadar kuvvetli kullanmıştır. Birbirine perçinlenen kelimeleri ayırmak ve başka bir kelime ile değiştirmek mümkün görünmemektedir.

Ziya Paşanın Süleyman Nazif tarafından toplanan yukarıda bahsettiğim eseri 253 sayfa tutmaktadır. Her sayfada, aşağı yukarı on beyt olduğunu kabul edersek 2500 beyiti aşan eserlerinin terkihibend, aşağı yukarı, yirmide birini teşkil etmektedir. Hoş, mesele nicelik meselesi değildir.

Son olarak ve şüphesiz bu kompozisyon üzerinde daha incelenmesi gereken bir çok noktaları bir yana bırakarak, bu sanat eserinden genç sanatçılarımızın faydalanması bahsine geçmek istiyorum. Cenab'ın bir sözünü hatırlıyorum. «İyi bir yeniyi yapmak istiyorsan, eskileri çevir, bir daha çevir, dikkatlice bir daha çevir, iyiyi bulacaksın» Terkibibend'in, fikir, duygu ve hareket bakımından bugünün gençlerine bir kaynak, bir örnek olacağını kabul edemem. Fakat, ondaki şekil dayanıklılığının, imtizaç ve irtibatın, sanatçı güven ve hâkimiyetinin, ona nüfuz ettikçe, tesiri altında kalınacağına ve istifade edileceğine inanıyorum. Bu bakımdan Ziya Paşa'nın filozof edasını incelemelerini gençlere tavsiye ediyorum

Adana İçin Koşma

Bahar açtı seftalinen gülinen;
Toprak gelin güvey oldu yelinen;
İrmağımız köpük köpük selinen;

Gelin anam, gelin bacım gezelim,
Dosta müjde, yare name yazalım.

İlik ılık süt yürüdü dallara;
Çiçek açtı anılara ballara;
Gün düşmeden bahçelere yollara;

Gelin anam, gelin bacım gezelim,
Dosta müjde, yare name yazalım

Kuş kanadın işveyinen gel eder;
Gagasında taşıdığı mal eder;
Söyüncü'ye şaşılacak hal eder.

Gelin anam, gelin bacım gezelim,
Dosta müjde, yare name yazalım.
SÖYÜNCÜ

"Ana Kucağı,,nda Bir Saat..

YAZAN : E. E.

ÇOCUK YUVALARI (AİLENİN EN ÖNEMLİ YARDIMCISIDIR.

"ANA KUCAĞI,, OKULUNUN MÜDÜRÜ TAHSİN KARAYEL VE BAHÇEDE OYNAYAN MINİMİNİ ÖĞRENİCİLER

Yeni bir ders yılına başlarken, ömrünün 43 yılını eğitim ve öğretim yoluna harcıyan emekli bir öğretmenin büyük fedakârlıkla açtığı bir kültür kurulunun da Cumhuriyet Maarifi safında ödeve girdiği memnurlukla öğreniyoruz. 4 ile 6 Yaş arasındaki mini miniler için Tepebağının şehre en hâkim bir binasında kurulan bu yuva (Ana Kucağı) dır.

Ailenin şefkat dolu kucağından okulun, biraz daha sert ve disiplin isteyen muhitine geçmek için arada böyle bir geçide lüzum olup olmadığı tartışmasını pedagojiye bıraksak bile, bu kültür kurulunun, nüfusu yüz bini aşan koca bir şehirde içtimai yüklerimizden birisini - fakat en mühimini - hafiflettiğine hiç şüphe yoktur. Bugünün ağır şartları içinde beraber çalışmaya mecbur kalan ana ile babayı derin derin düşündüren biricik mesele, henüz okul çağına gelmeyen çocuklarıdır. Bu zorluğa, hizmetçi bulmak müşkilâtını, bulunsa bile üstüne titre-

diğimiz evlâtlarımızı amanet edeceğimiz ellerin ne kadar geri bir seviyede olduklarını eklersek, Emekli Öğretmen Tahsin Hoca'nın bu fedakârlığını minnetle karşılamamak elden gelmiyor.

Diğer taraftan, bu olayın dikkate değer bir yönü daha var : Yarım asra yakın bir didinmenin sonunda kendisine saygı ile gösterilen istirahat köşesine razı olmayan ve bütün bu emeklerinin ödenmez karşılığı olarak sunulan ikramiyeyi de bu uğurda harcıyan yaşlı ve muhterem bir Öğretmenin bugünün gençlerine örnek olacak derecedeki fedakârlık ve enerjisi...

Bütün bunlar bir araya gelerek bende, bu mini minilerin sıcak yuvasını tanımak ve tanıtmak arzusunun uyandırıyor.

Tepebağında Amerikalılardan kalma binanın üst katında (Ana Kucağı) nın kurucusu Emekli Öğretmen — Devamı 12 nci Sayfada —

Orta Çağda Anadolu Türk Beylikleri ile Kıbrıs Krallığı Arasındaki Münasebetler

Yazan : İsmet Konur
II. ci Ortaokul Tarih Öğretmeni

Haçlı seferlerini müteakip Suriye ve Filistin'in Hristiyanlardan temizlenmesi üzerine buradan kaçan Franklarla şövalyelerin iltica ettikleri Kıbrıs, Müslümanlar tarafından hücum tehlikesine maruz bulunuyordu. Bundan dolayı adanın en önemli iki limanı olan Mağusa ve Limasol tahkim edilmeğe başlandı. Fakat Kıbrıs'ın, dışarıdan yardım görmeksizin, Müslümanlar tarafından yapılacak bir tecavüze karşı uzun zaman mukavemet edemeyeceği aşikârdı.

Suriye ve Filistin'deki Frank mevcudiyetinin sona ermesi, yalnız Kıbrıslıları endişeye düşürmekle kalmıyor. Gittikçe büyümekte olan İslâm kuvveti karşısında Suriye ve Filistin'deki Hristiyan hâkimiyetinin artık tarihe karışmış olduğunu itiraf ederek kat'i mağlûbiyetini bir türlü kabul etmek istemiyen Garbın Hristiyan alemini de düşündürüyordu.

Kıbrıs için ilk yardım teşebbüsünü Papa yaptı. İtalyanın Agnoni limanında on galerinin teslim edilerek Kıbrıs'a gönderilmesini emretti. Daha sonra Kıbrıs'a sefer yapmak niyetinde olan Memlük Sultanına karşı Cenovada on galerinin daha hazırlanması için emir verdi.

Bilinmeyen sebeplerden dolayı Memlükler Kıbrıs'a sefer yapmadılar. Lâkin İtalyada hazırlanan gemiler adaya varınca, Kıbrıs kralı bunlara onbeş galeri de kendisi ilâve ederek Anadolu'nun güney sahilindeki Türk kalesi Kandelor (bugünkü Alanya) üzerine bir sefer tertip etti. Bu sefer, her ne kadar sahildeki kalenin işgali mümkün olduysa da, dahilden imdat kuvvetleri gelmesi üzerine diğer kaleler işgal edilememiş ve Kıbrıs seferi kuvveti bir müddet orada kaldıktan sonra, işgal etmiş olduğu kaleyi de terk ederek, Kıbrıs'a dönmüştür.

Kandelor'a karşı yapılan bu seferin akametine son, ondördüncü asrın ortalarına kadar, Kıbrıs ile Anadolu Türk beylikleri arasında hiç bir tarihi münasebete rastlanmıyor.

On dördüncü asrın ortalarında Anadolu'daki Ermeni krallığının mevcudiyeti sadece isminden ibaret kalmıştı. Sahildeki tahkim edilmiş bir kaç kasa-ba müstesna, memleketi Türkler tarafından işgal edilmişti. Ermeni kralının, yardım dilenmek maksadıyla Avrupaya yaptığı seyahattan hiç bir şey çıkmamıştır.

1359 da Kıbrıs tahtına geçen Pierre I. (Petro I) Haçlı zihniyetle hareket eden bir kraldı ve Kudüs'ü geri alıncaya kadar Müslümanlara karşı harbetmek

için yemin etmişti. Bununla beraber, cesur ve kahraman bir kral olan Pierre I, Avrupada eski Haçlı heyecanını uyandırmaya ve gayesine varmak için yeter derecede yardım temin etmiye muvâffak olamadı.

Pierre I. in dini taassubunu fırsat bilen Ermeniler, hemen cülûsunu müteakip kendisine müracaat ederek yardım istediler. Pierre I. Ermenilerin bu müracaatını kabul ederek Anadolu'ya bir sefer yaptı. Kuriko (Courico) ve Antalyayı zaptetti. Antalyanın zaptından sonra Kandelor ve Manavgata yöneldi. Fakat bu yerlerin emirleri derhal Kıbrıs kralına tâbi olmaya ve vergi vermeye razı oldular. Tâbiyetlerine bir delil olarak da kralın bayrağını kendi bayraklarının üstüne çekmeyi kabul ettiler. 20 Eylül 1361 de kral Rierre I. Kandeloru ziyaret ettiği zaman emir istikbaline çıkarak kendisine bazı hediyelerle birlikte sebrin anahtarlarını da takdim etti. Kral hediyeleri kabul etmekle beraber, anahtarları iade ederek emir ile, Kandelorun Kıbrıs krallığına tâbi vergi veren bir memleket olduğunu kararlaştıran bir muahede imzaladı. Bu halin ne kadar devam ettiği ve hakikaten vergi verilip verilmediği ve Masdatrie tarafından neşredilen ve Rodos şövalyelerine ait olan vesikalarda 1448 den evvel Kandelor emaretinin, bir çok defalar Kıbrıs krallığının Anadolu'daki arazisini tehdit etmiş olduğu kaydedilmektedir. Bundan anlaşılıyor ki Kandelor emareti herhaide 1448 den çok evvel istiklâlini istirdat etmiş olmalıdır.

Kıbrıs krallığının zayıflaması üzerine, onbeşinci asrın ortalarına doğru istiklâline kavuştuğu muhakkak olan Kandelor emaretinin, vaktile tâbi olduğu krallığın Anadolu'daki arazisine karşı almış olduğu bu tehditkâr vaziyet, Rodos şövalyelerinin müdahalesiyle önlendi. Bunun üzerine teşebbüsü, kandelor ile müttelik olarak, Karaman beyliğinin ele aldığı görülür. Karaman emiri 1448 be Rodos şövalyelerine bir elçi göndererek Kıbrıs krallığının kendisine ve Kandelor emrine müsavi miktarda vergi vermesi lâzım geldiğini ve bunu kabul etmediği takdirde silâha sarılmak mecburiyetinde kalacağını bildirdi. Karaman emirinin Kıbrıs yerine Rodos'a müracaat etmesi yalnız Rodosdan çekindiğinden ve bir harp vukuunda Rodos'un ne vaziyet alacağını anlamak istemesinden ileri geliyordu ve bitarafılığı halinde Rodoslu gemicilerden alınmakta olan gümrük vergisinin kaldırılacağı vadediliyordu.

Bunun üzerine içtima eden Rodos şövalyeler meclisi, Karaman emirine gönderdiği elçi Morici Vesalin vasıtasile Rodos'un, sulhun temini ve Karaman ile iyi münasebetler idamesi gayesinde olduğunu, bununla beraber Kıbrıs krallığı arazisine ve tebaalarına karşı taarruz edildiği takdirde, daha evvel Kandelor'a karşı yaptığı gibi, Karaman'a karşı da mukabelede bulunacağını bildirdi. Aynı zamanda elçiye, Kıbrıs Kralını ziyaret ederek kendisine kararı tebliğ ile Kıbrısın tahkim ve müdaafası işine derhal başlamasını ihtar etmesi emredildi.

Rodos'un bu tehdit ve tedbirleri Karaman emirinin planını tatbik mevkîine koymaktan vazgeçiremedi. Karamanlılar kısa bir zamanda Kıbrıs krallığına ait olan Anadolu sahilindeki müstahkem Kuriko kalesini zapt ve işgal ettiler. Fakat bu işgal uzun sürmedi ve askeri müdahaleye hacet kalmaksızın Kıbrıs Krallığının metbuu olan Mısır sultanı nezdinde Rodos'un yaptığı diplomatik teşebbüsler neticesinde Karaman emiri kaleyi iadeye mecbur oldu. Karaman emiri Mısır sultanının hükümlerine hakkına hürmeten taleplerinden vazgeçmekle beraber Kandelor emirinin talebi bâki kalıyor ve Kurikonun şimdi de Kandelor emiri Lâtif Bey tarafından işgali tehlikesi başgösteriyordu. Bu vaziyet karşısında Kıbrıs kralı tekrar Rodos ve Mısır'ın yardımını istedi. Fakat bunların müdahalelerinin siyasi sahadan ötaye geçmeyip askeri harekâtla teyit edilmediğini Karaman teşebbüsünde görmüş olan Kandelor emiri bu gibi tehditlere kulak asmiyordu. Nihayet müzakere ve tavassutun faide vermediğini gören Rodos, Kıbrıs donanmasını takviye için dört galeri gönderdi. Mısır sultanı da

Kurikonun müdafaasından ziyade Kıbrıs'ın himayesi içinde Rodos'un müdahalesine son vermek için, Kıbrıs kralına bir filo yolladı. Bu fiili tehdit karşısında Kandelor emiri de taleplerinden vazgeçmeye ve Kıbrıs kralı ile 7 Eylül 1450 sulh muahadesini imzalamaya mecbur kaldı.

Bu muahede ile Kıbrıs kralı, Kandelor emirini iyi komşu ve dost bilerek kendisine, adamlarına, ve gemilerine zarar vermemeyi, Kıbrıs adasına serbest girip çıkmalarını temin etmeyi ve herhangi bir suretle buraya zarar iras edebilecek olursa tazmin etmeyi taahhüt ediyor.

Aynı şekilde Kandelor emiri de Kıbrıs kralına iyi komşuluk ve dostluk hisleriyle, aynı imtiyaz ve hakları tanıdığını temin ediyor.

Muahedenin diğer mühim bir maddesi, gerek Kıbrıs kralının ve gerekse Kandelor emirinin, iki taraftan biri aleyhine üçüncü bir devlet tarafından hücum tasavvuru veya hazırlığı hakkında herhangi bir malûmattan diğerini haberdar etmek mecburiyetindedir. Bu hususta Kıbrıs kralı yalnız sözle iktifa ettiği halde Kandelor emiri sözünü yeminle de teyit etmiştir. Kıbrıs kralının bu maddeyi, Karaman ile Kandelor arasında bir işbirliğine mani olmak maksadile muahedeye koydurduğu anlaşılmaktadır.

Muahade imzalandıktan sonra Rodos şövalyelerinin başkanına teslim edilmiştir. Çünkü her iki âkit onu hakem tayin etmişler ve hakem kararına riayet edeceklerini taahhüt etmişlerdi.

Anama Mektup

Gölgesiz diyarda yeşil bahçeler,
Ve minicik kuzu hayata meler,
Gönlümde hıçkırık bak neler, neler
Bu bahar içimi biçiyor ana,
Bu bahar ardından inledim durdum,
Kuşların sesinden bir yuva kurdum,
Zamanı öldürdüm, göğsünden vurdum,
Bu bahar çağlayıp geçiyor ana,
Çözüldü Tanrının gözünden yaşlar,
Inledi topraklar, inledi taşlar,
Yarıdan ileri şahlandı başlar,
Bu bahar kalbimden göçüyor ana,
Yollara bakarak ağlama hemî ?
Bak kâğıttan yaptım büyük bir gemi,
Bir mevsim ardından bekle gelmemi,
Bak oğlun müjdelere saçıyor ana,

Beşikdüzü : 23 Haziran / 945

Niyazi Özzaim

Tek, Tek

Bahar olsun duru çeylar bulansın,
Bir derdime bin derd daha ulansın.
Düşsün, birer kement gibi dolansın.
Boynuma zülfünün bağları tek, tek.

Bak aşmak üzeredir gün çamlı belden
Gönül ayrı düştü her bir emelden
Bilki her nefeste çıkıyor elden
Gençliğin en tatlı çağları tek, tek

Vefa yok, gülünde menekşesinde.
Bana haber verin yeller, esin de.
Acep yok mu ? diye bir köşesinde
Aradım şu ıssız dağları tek, tekl.

10 / 11 / 945 Düziçi

İrfan Baykal

Semsi Hoca

Kır saçların ısrar ile sertettiği bir baş;
Yaş yıllarının toplamını etmededir fâş.

Lâkin buna rağmen yine dinçtir, yine zinde;
Herkül gücü vardır pazısında ve dizinde!

"Gönlün yaşı olmaz !, diye, âşıktır o her an;
Pek hoşlanır aşkın o buruk kekre tadından!

Bulmazsa ne gam, hartada birdenbire "Gaňj",
Bizden çok iyi anlar o lâkin "Mikelânj",

Bir hamlede halkettiği san'atli eserler,
Rengin, boyanın, fırçanın esrarını söyler.

Mistik görünür çok kere, bazan da hovarda;
Dans ettiği sık sık görülür her gece barda!

Bir metresidir sanki onun "Duhtari engür",
Koynunda yaşar gizlice, ondan olamaz düri!

Yoktur diyerek bizler için başka çıkar yol;
"Aldırmal", hapından dağıtır dostlara bol bol!

Bazan deve sırtında onu gördüğü günler,
Bay Necmi "Atom bombası", görüş gibi titrer

Tek söz bile çıkmaz onun aylarca lebinden;
Pek faydalanır çünkü sükûtin zehebinden,

Hep affına mağrur olarak bunları yazdım;
Zîra ki o affetmese, ben hiç yazamazdım?

Celâl Sahir MUTER

- İnsanda çarpışan iki kuvvet -

Yazan : Fr. Palhan

Çeviren : M. N. E.

Tanıdığımız varlıklar içinde hemen hemen — veya büsbütün — yalnız kalan insan, cemiyet halinde yaşar; fakat aynı zamanda bir üyesi olduğu bütünü menfaatlara az çok aykırı düşen menfaatlara, özel bir hayatın yaşayan bir ferdi kalır.

Cemiyet, duygularımızı, inanlarımızı yapıyor, bozuyor ve çok önemli bir ölçüde bunların yapılmasına, bozulmasına ve gidişimizin ayarlanmasına bitemeye yardım ediyor. Biz, artık büsbütün kendimiz değiliz; biz herbirimiz aynı zamanda ve değişik derecede büsbütün başkalarıyız..

Bizde hiç birşey yok, ki birdereceye kadar toplumsal olmasın. Ve bağlı olduğumuz bütünü, bizden önce geçmiş ve bizi çevreleyen ve bizi yaşatacak olan — asırlık bir meşeden kopmuş bir yaprak gibi kucağına düştüğümüz cemiyetin mahsulü olmasın.

Fakat, aynı zamanda «Ben» imiz, çevresindeki-leri aksettiren, kendi kendine mevcut bir aynadır; bir ayna ki, bütün yüzlerle bir başkasının ki, aynı benzemez ve eşyayı taklit olunmaz bir tarzda deforme eder.

Çeşitlikten çarpışma doğar; ben başkalarıyım, fakat «ben» de benim. Ben her zaman için herkese bağlıyım fakat her zaman için onlara da aykırıyım. Komşumun acısı her zaman belki farkına varılmıyacak surette, benim acımdır, onun saadeti de benim saadetimdir; bununla beraber komşum bacağıma kırarsa ben yine yürüyebilirim. Komşum zengin iken ben açlıktan ölebilirim. Eğer herkes ölseydi hayat benim için imkânsız bir hale gelirdi; fakat ben hayatımı bir başkası için feda edersem, ben artık yok olduğum zamanda o yaşamasına devam ederdi. Herkes hem başkalarıdır hem de başkaların düşmanıdır. Herkes başkalarına dayanır, başkalarile yaşar, ancak başkalarına zarar vererek sevinir; onların ıstırabından faydalanır; ancak başkalarının ölümüyle yaşar.

Dedelerimiz de bizde yaşarlar, fakat onlar halâ yaşasaydılar, arz üzerinde bize yer kalmazdı. Herkes hem başkasıdır hem de başkası değildir.

Bu hal varlığın trajik çarpışmasıdır. Bu çarpışmadan ahlâk doğar.

Şair ve Şiir Dünyası

M. Şekip TUNÇ

Hakiki realite, kendi bütünlüğü içinde bir yaratış olarak, belki de en muazzam bir şiirdir. Fakat bu eser bizim eserimiz değildir. Bir çocuk gibi şair de; ancak kendi dünyasının yaratmasını ve bu dünyayı taklit etmesini bilir, ona itaat eder, onu söyler, onu seslendir.

* * *

Genç şairlerimiz çoktan kaybedilen bir realite telâkkisinin boşluğunu kendi şiir dünyalarıyla doldurmak için çırpınıyorlar...

Tanzimattanberi vaki olan kaynaşmaların en dik-kate şayan bir safhasında bulunduğumuzu zannettirecek alâmetler yok değildir.

Bu kaynaşmalar nereye varacaktır? Hangi dünya görüşü hakim olacaktır? Bunu daha şimdiden kestirmeğe imkân olmasa bile bu kaynaşmaların mümkün olduğu kadar daha çok yaratıcı olmaları arzu ve ümidi vardır.

* * *

Duyguların ve hayatın coşkunluğuna, zekânın keskinliğine güvenmekle kalmak devamlı ve büyük bir eser vermez. Tabii kuvvetler ne kadar çok ve gürbüz olsalar da inzibatsız ve avare şeylerdir. Bunları inzibat altına alarak devamlı ve engin gâyelere eristirmek mutlaka yüksek ve sağlam kültürle kabildir.

* * *

Şair, hisleri daldan dala konduramaz, bir his bütününe götürür veya birçok hisleri birden hücum ettirir. Fakat bunun için evvelâ içine çekildiği kendi dünyasında temaşa edecek bir âlemin, âhenkle akse-den bir musikinin doğması, sonra da bunların kendi zaruret ve icaplarıyla kendi ses ve ifadelerini buluncaya kadar yoğunlaşmaları lâzımdır. Şiir ancak bundan sonradır ki sözün yeni ve taze bir revnaklığı halinde şairin nefesi ve sesi imiş gibi tecelli eder; ve bu tecelli eden şey hem onu, hem de başkalarını teshir eder; kendini ondan, onu kendinden ayırmaz olur.

Ey Kız

Ey kız, bu hüsnü ân ile Leylâ mısın nesin?
Leylâ mısın, ferîstei sevdâ mısın, nesin?

Bakdıkca dideler yüzüne hîredâr olur,
Sen, âfitâbı suphu tecellâ mısın, nesin?

Teshîr eder kulûbu ilâhî bakışların,
Nûru nigâhı hazreti Mevlâ mısın, nesin?

Hüsnün dudaklarında gülefsânı iptisâm,
Aşkın feminde nâlei şekvâ mısın, nesin?

Hep sendedir mahâsinî i'câzı hilâtin,
Sun'u bedî-i Hakka müsemmâ mısın, nesin?

Vuslat tahassürî'e bir âvâre âşkın,
Firkat şebinde gördüğü rüyâ mısın, nesin?

Bir subhu mevbahârda şâir tabîatin,
Destinde bir rahîkı musaffâ mısın, nesin?

Hasan Talât MUTER

Münâcaat

Bilmedik kadriñi Rabbim
Kör baktık nimetine !
İğvâyı sanat edindik
Sana tapma niyetine.

Rabbim temiz yüzün
Düşmesin sulara.
Bu talihsiz gözümüzün
Kalbi taşlardan fukara.

Doğmadık farzedelim
Alın karası seyyiemizi
Bırakma arz edelim
Rabbim, asumanın altından kov Bizi.

Bilmedik kadriñi !
Lütfeyle terkedelim
Göğünü, yerini;
Geldiğimiz dünyaya gidelim

Hamid Salih Asyalı

“Canım Dünya,, Münasebetile (1)

Sükrü Enis Regüye Mektup

M. Naci Ecer

Kitabınız iki aydır yanımda olmasına rağmen şiirlerinizden edindiğim duygu ve düşünceleri henüz size bildirmediğime darılmayınız. İnsan yaşlandıkça çabuk ve kolay okuyamıyor. Cümlelere, kelimelere, anlam ve imgelere takılıp kalıyor. Bir hükme varmakta zorluk artıyor; bunu yazı ile söylemekse büsbütün çetinleşiyor. Bir bu... Bir de ben şiir kitaplarını okumakta tuhaf bir tabiat edinir gibi oldum.

Onbeş, yirmi ve daha fazla — hoş şimdiki şiir kitaplarındaki şiir sayısı daha fazlaydı bulmıyorsa — şiiri bir araya toplamış bir kitabı bir hamlede, bir günde, birdenbire okuyamaz bir hale geldim. Bir müzeyi, bir sergiyi de bir kaç saat içinde gezip görmekten hiç birşey anlıyamıyorum. Büyüden müze ve sergi gezintileri benim için özlenen bir arzu olmaktan çıkmıştır. Meğer ki bu kabil sanat eserlerini görmeğe, süzmeğe ve incelemeğe ve böylece bir karara varmağa imkânlar ve bu arada her eser karşısında saatlerce durup eserin şurdan burdan toplayacağı çağrılarını uzun uzadıya takibe vakit ve takat bulunabilsin. Öyleyse, eseri ortaya koymak için sarfedilen emek ve zama-

SULH OLURKEN

Günlerdir uyku girmiyor gözlerimize.
Dışarıda şenlik mi oluyor,
Bayram mı var?
Çılgın kahkahalar doluyor kulaklarımıza
Ve artık gelmiyor aramıza
Kolsuz, bacaksız, kafasız ölümler
Son gelenlerin de kimi hasta,
Kimi ihtiyar.
Hepsi de «Müide sulh geldi» diyorlar.
Aceba ne vermeli müdelerine?

Biz erişmedik bu günlere;
Sanki ne var bunda üzülecek.
Yeni baştan kurulacak şehirler,
Fabrikalar yükselecek,
Yine her akşam üstü askerler
Talime gidecek.

bir hükme bağlanmaktan çok korkarım. Fuzuliden şimdiye kadar elde ettiğim izlenimleri, günün her türlü ihtiyaç ve didinmelerini şöyle bir kenara bırakarak, kendi iç âlemimde yeniden canlandırmadıkça, benim duyduğum ve anladığım şekilde içimde bir Fuzuli yaratmadıkça, kısaca kendim de küçük çapta bir Fuzuli olmağa özenmedikçe Fuzuliden bir parça okumaktan kaçırım. Bir dostu, o dostun at-

mosferile dolu olarak ziyaret etmenin lüzumuna inanıyorum. Pek olagan bir şey değil mi, insanın yirmi dört saatlik yaşayışında bile çevresinin etki ve tepkilerine karşı çeşitli davranışları vardır. Saati var ki iyimser, saati var ki kötümserdir; bazan dünyayı kendine dar gören bir kahraman, bazan ihtilâlcı, bazan nemelâzicidir, bazan ezgin, bazan gergindir. Bu anlardan birini öteki birine çevirmeği sanat eserinden mi, bekleyelim, yoksa bu anlara uygun eserleri biz mi arayıp bulalım? Her iki halin de yerine göre lüzumlu olduğunu sanıyorum, fakat daha çok çeşitli sanat eserleri için bir prédisposition gerekli olduğuna şiddetle inanıyorum.

«Canım dünya» ile karşı-

nın, hiç değilse bir kısmı onu anlamak için harcanmamalı mı? Anlaşıyor ki sanat eserlerini yalnız yaratmak değil bunları seven ve amlayan bir adam olmak dahi oldukça refahlı şartlar içinde olmağı ve metotla çizilmiş yollar içinde hayli mesafeler almağı gerektiriyor. Günümüzde ise bizim gibilerin yaşamak için didinme saatlerinden güzel sanatlara ne ayırabileceklerini takdir edersiniz. Başlı başına bir mesele olan bu konuyu şimdilik bir yana bırakalım. Şiirlerinizin bende uyandırdığı izlenimleri anlatabilmek için sanat eserleriyle yüzyüze gelmek içinde bir ikinci tabiatımdan daha söz etmeğe müsaade ediniz. Eserle karşılaşırken o eserin bağlı olduğu veya olabileceği belli başlı okullardan herhangi birinin belirli ve sivrilmiş karakterlerinin bende yaratmasına alışığım havayı içimde hazırlanmış olarak bulamayınca o eser için

laşmadan önce şiir şekline ve şiir kavramına dair bilinen formüllerden kurtulmak, olaylar ve olayların arasındaki münasebetlerin ortaya çıkarageldiği duygu ve düşünce alışkanlıklarını, bir zaman için, unutmak ve ayrıca da yeni, taze, belirli olmayan, her zihin seviyesine göre çeşitli çağrışımlara geniş ufuk açan bir yol üzerinde olduğumuzu gözönünde tutmak lâzımgelir. Bundan ötürü, Sükrü Enis Regü sizin ve arkadaşlarınızın — Orhan Veli Kanık'ın — şiirlerinizi kendime bohemyen ve ironik bir iç durumu hazırlamıyarak okuyunca bu şiirlerin sırtına eremiyorum. Bu iki vasma sizinkiler için bir de melânkolik durum katmağa lüzüm görüyorum. Bizim edebiyatımız için biraz garip sayılacak olan şu

(1) «Canım dünya», Sükrü Enis Regü

bohemyen ve ironik dünya görüşü üzerinde biraz açıklama yapmağa ihtiyaç duyuyorum. Bohemyen görüş aceba bizde Nazım Hikmet kalemile açılmış bir çığır mıdır? Onun ve arkadaşlarının bu görüşe geniş ölçüde ihtilâl, biraz da külhanbeyi bir ağız karıştırmış olmalarına rağmen eskilikten ve biteviyelikten, formüllerden ve donmuş kalmış kalıplardan bıkılmış zihinler için bohemyen duygu, bohemyen görüş ve yaşayış bir ihtiyaçtır. Bir bilinmez alanlarda macera ihtiyacıdır.

Benim de hatıralarım var bu parkta
Bu parkta tanıdım karımı
Bu parkta avâre dolaştım
Gecelerin en uzununu

Parkta hatıraları olmak, karısıyla orada tanışmak gecelerin en uzununu bu parkta avâre dolaşmak olumlu adamın değil, bohemîn kârıdır. Hayatın bu safhasını bilmek, yaşamış olmak, ciddiliklerden bıkip biraz da tesadüfe ve sergüzeşte yönelmek istediği ki bu istek bütün değerlerin sarsıldığı zamanımız nesillerinin kafasında pek kuvvetli bir yer tutar. Şiirlerinizin karakteristiğinden birisi gibi geliyor bana. Evet alışıklıklardan ve biteviyelikten bıkmış herkese vergi bir iç yapısının belirtisi değildir. Bu sıkıntıyı pek derinden duyanlar bohem bir yaşayışa kapılırlar, hiç değilse bu yaşayışa imtlenmeğe-eğer bunlar sanat alanında dolaşıyorlarsa böyle olmayanlar için ekzantrik sayılan bir varlık olarak ortaya çıkmağa mahkûmdurlar. Baudelaire (Cehennem de olsun.. Şu dünyadan başka bir yere gitme) yi özlerken ve onunla çok iyi arkadaşlık edebildiğini sandığım bizim Necip Fazıl Kısakürek de zamandan ve biteviyelikten bıkip:

Blr yer verin onsuz
Ha yakın, ha irak,
Bir yer verin onsuz
Ya sema, ya toprak...

Şeklinde Baudelaireden daha sıcak ve daha üstün isteklerle zannederim bu sınır ve çember kırma ateşile kavrulmuşlar yani bohemliği özlemişlerdir. Siz cemiyet içindeki yeriniz ve yaşayışınız itibarile bohemsiniz, Bu yeri ve yaşayışı buna hiç yapmacık karıştırmaksızın duymakta ve söylemekte hakikaten ustalaşıyor, başkalarına - şüphesiz biraz da predispose olanlara - duyurmakta içli bir sanatçı oluyorsunuz. Cemiyet içinde bohem yeri ve yaşayışı olanların akciği duyup duyurmak istemeleri ortaya hoşla gitmeyen bir yapmacıklık çıkarırdı. Siz bundan uzaklaşıp olduğunuz gibi görünmekle sanatın en büyük başarı etmeni olan samimiliğe, bunun sırtına ermiş bulunuyorsunuz.

Sanatınızın ikinci karakteristiği olan ironik duygu üzerinde de durmak gerektir. Çünkü hele Fransız edebiyatçıları için çok beğenilmiş ve çok işlen-

miş olan bu çekil zihin işlemesi her nasılsa bizde dikkati ve ilgiyi pek çekmemiş görünmektedir. Halbuki ironik ifade üslupdaki isbatlara, kanıtlara, kanıtları kaldırıp en uzağı en kestirme bir dil ve yoldan görüp göstermeği gözetleyen bir bilinç işleyişidir. Bu işleyişin türlü belirtileri vardır. Tasdik eder inkâr için, inkâr eder tasdik için. Reddeder görünür kabul etmek için. Kabul etmiş gibidir reddini kuvvetlendirmek için. Bu üslup gülüyorsa mutlaka ağlamıştır, acıyıp ağlarsa içinden gülmektedir. Beğenmesi yermek için, yermesi bağenmesindenidir. Cenap (istihza zekânın hakkıdır) demişti, bu inceliğe işaret eder. Cenaptan başka da bu inceliği sezen pek hatırlamıyorum. Ironik sanatçı bütün olaylar karşısında alaycıdır, acıdır, odegilden öç alıcıdır. Kitabınızdaki (Sulh gelmiş) tablosu gerçekte ne acı bir alaydır. Başlığı bile bir inanışın ikrarı değil umutsuzluğun bir ifadesidir. Hele tasvir (Çok şükür) diye bitirdikten (Eyyvah bu muydu beklediğimiz. Sulha benzer yine ortada bir şeyler yok) der gibi bir anlam çıkmıyor mu? Belki de ben bu kabil çağrışımları ayaklandırdığı için bunu ironik bir deyim sayıyor ve beğeniyorum.

(Sulh olurken) şiirinizi beraber okuyalım: (Şiir sayafa 10 dadır.)

Bir türlü Gerçekleşmeyen boş uğraşmalar ve yazıkki suçsuz ve sorumsuz yığınları oyalayıp aldatmalarla olsa olsa bu kadar acı ve acıklı bir ifade ile alay edilir. Bundan kırk yıl önce de bir şairimiz bu konuda:

Anlat ki yalan, hepsi yalan, hepsi yalandır, demişti. O sert ve açık bir dille konuşmuştu, siz daha yavaş fakat sindiren ironik ve melankolik bir dille konuşuyorsunuz. Bu ironik görüşe tekrar ve başka bir münasebetle gelmek üzere sanatınızın üçüncü karakteristiği olarak bulduğum melankolik duygu da ediverelim

Sizde ynmruklar sıkılarak ve iki ayakla yerlere vurularak insanın kafasına bir şeyi duyurmak değil fakat zorla çivi çakarcasına haykırma haykırma okunacak şiirler yok. Tuhafki o cins yazıcılar toprak kanununun kabulü için de o biçim söz söyleyebiliyorlar... Çok farklı bir düşünüş ve görüşünüz var Sükrü Enis.

Bir (Bulut) için ne orjinal, hem de ne hiçten isteklerle yeterleniyorsunuz. Bunu da beraber okuyarak sözünü keseceğim:

Seni ne kadar da özlemişiz,
Bunca zamandır nerdeydin
Beyaz bulut,
Sensiz güzel değil bu gökyüzü.
Bu güneş, bu yıldızlar.

— Devamı sahife 17 de —

"Ana Kucağı", nda bir Saat

— 5 nci Sayfadan devam —

men Tahsin Karayel ile karşı karşıyayız. İlk sualım şu oluyor :

— Hocam, Okulunuzun teşkilatı hakkında biraz bilgi verir misiniz.

Son gördüğüm günden biraz daha yorgun fakat hiç eksilmiyen nezaket ve tebessümü ile cevap veriyor :

— Okulumuz üç sınıflıdır. Filiz, Gonca, ve Gül sınıfları. İlk sınıfa 4, Ortaya 5, Son sınıfa da altı yaşındaki çocukları alıyoruz :

Biraz teredditle de olsa şu suali sormaktan kendimi alamıyorum.

— Bu kadar çalıştıktan ve yorulduktan sonra... Sözümü yarıda keserek kendisi başlıyor anlatmağa :

— Biliyorum, bir köşeye çekilip istirahat etmeniz lâzım değil miydi, diyeceksiniz. Bir bakıma belki doğru. Fakat ben böyle düşünmedim. Tahsil müddeti de hesaba katılırsa altmış yıla yakın zamanımı okullarda fen ve ilim adamları arasında geçirdim. 43 yıl çalıştıktan sonra emekliye ayrıldım. Resmî ödevimi hükümet kâfi görse bile kafam işler, gözüm görür ve elim ayağım tutuyorken yurduma karşı borçlu olduğum daha bir çok vazifeler bulunduğunu düşündüm ve bu teşebbüse giriştim.

Daha devam edecekti. Araya giren kısa bir telefon konuşmasından faydalanarak suali değiştireyordum :

— Anakucağında bulunmuş çocuklarla bulunmamışlar arasında fikri gelişme bakımından bir fark görülüyor mu?

Bu sefer Hoca, sanki, (Bu soru cevabını siz lütfedin) der gibi, misafireten yanımızda oturan Mersin (Çocuk Yuvası) Müdürü Bayan Müşideye bakıyor.

— Tabii, efendim. İlkokul öğretmeni arkadaşlardan öğrendiğime çöze ana sınıflarında bulunmuş çocuklarla bulunmamışlar arasında âdeta bir sınıf farkı görülüyormuş. Dört yaşından itibaren metodlu bir eğitime tâbi tutulan çocukların İlkokulda hiç sıkıntı çekmedikleri hattâ daha sonraki öğretim dönemlerinde aynı gelişmenin etkisi altında başarı gösterdikleri muhakkaktır.

— Toplumsal hayatımıza bu gibi kurumların ne bakımlardan faydası oluyor?

— Ailelerin bir çoğunun, ağır masraflara girecek çocuğunu, çocuk terbiyesini bilmiyen cahil hizmetçilere bıraktıklarını her gün görüyoruz. Birçok çocukları bulunan anneler Eğitim tatbikatında müşküllerle karşılaşılıyorlar. Bilbassa vazifeye giden ana ve babalar çocuklarının bakımsızlığı yüzünden üzüntüler içindedirler. Bütün bunlar düşünülecek olursa çocuk terbiyesini ve yetiştirmesini bilen öğretmenleri bulunan yuvaların faydaları açıkça anlaşılır.

Bu ara, minik bir yavruyu okula yazdırmağa gelen bir annenin içeriye girişi konuşmamızı yarıda bırakıyor. Misafirlige pek benzemiyen bu ziyaretten sıkılan çocukcağının içeriden, sınıflardan gelen kuş

Öyle bir an ki

Yeşillikten sarhoş dallar üstüne
Bulut, Bulut eğilmişim;
Ve bir sabah, maviliğinde, dostlar !
Duman gibi dağılmışım..

Tatlı bir gözyaşı halinde bahar ;
Mevsimleri eritti içimizde.
Ve gurbete çıkmış gibiyim, tanrım
Dalgalar üzre denizde.

Rabbim; öyle bir dünya içreyiz ki,
An olur, ümitten kısalar yıllar.
An olur, eğrile büküle ;
Ayaklar altında çırpınır ağlar..

A. Celâl Ş mşek

civiltılarına ve trampet ve oyuncak seslerine kulak kabarttığı dikkatimizi çekiyor. Ve çocuk gayet tabii bir iç güdüye uyarak bu şen civiltılar arasına kayıp gidiyor.

Biz devam ediyoruz :

— Eğitim sisteminiz?

— Çocuk yuvaları iş eğitimi üzerinde çalışmak amacile kurulmuştur. Çocuklara şekiller hakkında fikir veren takozlarla kuleler, evler, köprüler yaptırmak, kâğıt bükme, kesme katlamak suretile fikri gelişmelerini sağlamağa çalışıyoruz. Kum havuzlarında tabiatı taklit eden yavruklar nehirler, dağlar, evcikler yaparak dış varlıkları yakından tanıyor; ritmik jimnastiklerle bedensel, küçük manzume ve bunların bestelerile de ruhsal gıdalarını alıyorlar.

Hakiki hayatı yakından tanımaları için resme çok önem verdim ve birçok terbiyevi levhalar yaptım. Yalnız bunları hareketli olarak gösterebilmek için bir sinemu makinesi teminine çalışıyorum. Bitki ve hayvanları tanıtmak için de Bakanlığın gösterdiği program üzerinde çalışıyoruz.

Daha sorulacak ve öğrenilecek şeyler çok. Fakat Hocanın ayağa kalkışından anıyorum ki bütün bu saydıklarını sınıflarda göstermek istiyor. (Gonca) sınıfı müzik salonunda. Doktor Haas'ın okula armağan ettiği piyano. - Org'un etrafında, küçük sıralarına oturan mini miniler ne güzel şarkı söylüyorlar. Ayı ayrı ele avuca sığmayan ve büyük bir aileyi kendi iradesine hizmet ettirenlerin yirmi beşi birden şimdi bir tek öğretmenin işaretine bakıyor. Topluluk ne büyük kuvvet.

Bahçedeki kum havuzunda kendisinden geçerce sine oyuna dalan mesut çocukları aynı ibretli gözle temaşa ettikten sonra Tahsin Karayel'e teşekkür ederek ayrılıyorum.

TETKİKLER

Saimbeyli Bölgesi

- I -

Yazan : Naci Kum

Adana Müzesi Müdürü

Amanos geçidinin sonlarına doğru Saimbeyli merkezini, doğudan 2060 rakımlı (Geçili dağı) ve batıdan 2398 rakımlı (Bozdoğan dağı) aralarına kıstırmış ve sıkıştırmıştır. Merkezin rakımı da 980 dir.

Burada kaza merkezinin vücuduna sebep ve lüzum yoktur. Esasen Saimbeyli - eski Hacında — kaza-merkezi olacak hiç bir kabiliyet yoktur; hiç düzlüğü olmayan bir dere içindedir. Buradaki nüfus azlığı ki 150 hanedir, geçim darlığı ve hayat sahası olan köylerin tamamen mağara nahiyesi mntıkası olan yukarı yayla üzerinde bulunması dolayısıle kaza merkezine kışın köylülerin gelip gitmesinin zorluğu, Saimbeyli merkezinin (Yeni Feki) ye bağlı nahiye olmasını gerektirir, sanırım. Saimbeyli'den 10 kilometre yukarıda Amanoslar, (Çatak Suyu) denilen büyük bir su kaynağının fışkırdığı yüksek dağ seddi ile geçidini kapamıştır. Bu su kaynağından sağa yukarı boyna yokuş tırmanarak doğuda 2506 rakımlı (Dibek Dağı) batıda 2463 rakımlı (Akaylı Dağı) ufak sırtlarla genişleyip bir orta Anadolu tipi yayla ovası teşkil eder. Bu ovada (Mağara Nahiyesi) ve köyleri vardır. Ovanın ta sonunda 2662 rakımlı (Kızıl Dağı), (Kocadağ) ve (Soğanlı) dağları ile Kayseri (Develi - Bünyan - Pınarbaşı) sınırı ve sağdan, 2755 rakımlı (Binboğa) dağları ile Maraş (Köksun) sınırı hasıl olur.

Adanadan başlayarak Kozan, Yeni Feki, Saimbeyli merkezlerle, Mağara nahiyesi ovasından geçen oldukça düzgün bir şosa, 2611 rakımlı (Gezbel) den (Develi) ye ve (Yavaş) istasyonundan Kayseri demir yoluna ulaşır.

Hacın - Saimbeyli - şimdiki kasaba merkezinin kuzeyi üstünde iki derenin kavşağını teşkil eden yüksek bir sırt üzerinde kurulmuş eski bir mabedin etrafında ermeniler tarafından vücutte getirilmiş büyük ruhanî ve siyasi merkezlerden birisi idi. Şimdi ise, Türk İstiklâl savaşında ermenilerle yaptığı kahrmanca dövüşte şehit düşen (Saim Bey) in adını taşımaktadır. Bu kasabaya bağlı elli köyde 20,000 nüfus vardır. Bu köy ve nüfusunun tekâsüfû, Mağara nahiyesi çevresinde olduğundan bu ovada daha elverişli bir kaza merkezi seçilebilir. Mağara nahiyesi merkezi olan (Hokeçe) de kaza merkezi olmağa elverişli değildir. Kanaatıma göre, esasen bu yayla kısmı Çukurova ve Seyhan ili ile de ulaştırma gi-

dip gelmeden, tabii yapısı bakımından, mahrum bulunduğundan Kayseriye bağlı kalması daha uygun olur.

Saimbeyli merkezinde vesait temini için iki gece kaldıktan sonra, araştırma amacımız olan (Şar) — eski Komana şehri harabeleri — köyüne doğru yollandık. Bu büyük dağın bağrından, kayaları delerek fışkıran Çatak süyunun başında güneşin koyuluğunu ve karnımızın açlığını, susuzluğunu giderdik. Oradan yüzlerce metre yüksekliğe, yılankavi bir yokuş tırmanarak çıktık ve orta yayla alanına girdik. Hemen solumuzda, Torosların son uçları, tam mahrutı yemyeşil bir çadırı andıran (Köroğlu Tepesi) okadar latif ki, seyrine doyumlanıyor. Sağındaki Anbar dere-sine doğru inince, çayırılık, çimenlik bir düzlük ortasında 12 kadar Aydınli — saçlı karalı yörükleri — çadır kermuşlar. Bunlar, yayladan sahile — Maraş ovasına — yavaş yavaş göç eden göçebe türkün son kalatıları, çadırlarda yalnız kadınlar ve çocuklar görülüyor. Genç ve güzel bir kadın, yolun beri yakasındaki pınardan su doldurmuş hemen hemen yüz litrelik bir su tulumu deve yünü organı ile sırtlamış elinde kirmen eğirerek yoluma çıktı ve eski Türk türesi gereğince önümüzü kesmiyerek yolun kenarında bizim geçmemizi bekledi. Yeşil bir don üzerinde, al bir uçetek entarisi ve belinde Gürün işi yün kuşağı ve sırtında mor kadifeden bir sıkma ferman yelek vardı. Yüzü sağdığı südü, yanakları giydiği fermanenin rengine uymustu. Gözleri kudretten sürmeli, kaşları ceylân boynuzu gibi nazik ekmeli idi. Bir halk şairinin :

Al yeşil giyinmiş, göktür donları

Akpınara doğru dönmüş yönleri..

Mevlâm nasib etse görsek onları

Salınsa karşımda kalsa ikisi

Dediği hatırıma geldi. Biraz ileride, Ambar dere-si kenarındaki söğütlerin dallarında yayılan, çıplak deve sürüsünü güden kart, delikanlı belki gördüğüm kadının ya kocası, ya ağabeyi idi. Bu kadar benzerlik olurşey değil, zaten aşiretler — yörükler — mutlaka birbirinden kız alıp verdiklelerinden hepsi akrabadır...

Bu dekor içinden geçerek eski eserlerin bulunduğu Komana — Şar — a doğru ilerliyoruz.

Adana Bilmeceleri

— Geçen sayıdan devam —

Derleyen : Sait Toraman

19 — Dağda takılar, suda çipiler	Balta, Balık	43 — Allah yapar yapısını demir	Karpuz
Arşın ayaklı burma bıyıklı	Tazı, Tavşan	44 — Küçük kuşlar, çiçekleri taşlar,	Bal arısı
20 — Dört ayaklı, bir kulaklı.	Ekmek tahtası	kendisi işler, ağasına bağışlar.	
21 — Kara arap beyaz yamalı yamar.	Ekmek sacı	45 — Himidi, himidi, akşam gelen kim idi?	Uyku
		Emminin oğlu Musacık, elleri, kolları	
22 — Gelir leyli, gider leyli, bir	Kapı	kısacık.	
ayağının üstünde durur leyli.		46 — Ben bir karabiberim, uçkur evi	Pire
23 — Kundağı kurdum içine vurdum.	Yayık	diderim, darılmayın bacılar, güz	
24 — Üstü unluk, altı odunluk.	İnnep	geline giderim.	
25 — Benim bir kutum var içinde iki	Yumurta	47 — Evimizde kuyu var, içinde de suyu var	Gaz lâmbası
türlü otum var		su içinde yılan var, ağzında altın parlar.	
26 — Yük üstünde kılı yumak	Kedi	48 — Bir hoca geldi şamdan, minaresi çamdan	
27 — Karanlık yerde kadı oturur.	Dil	kırk gün vaaz etti, bilmedi kiblesi	Ağustos böceği
28 — Altı mermer, üstü mermer,	Dil	ne yandan	
içinde bir gelin oynar.		49 — Altı tahta, üstü tahta, içinde bir	Kaplumbağa
29 — Çarşıdan aldım bir tane	Nar	kanlı kahbe	
eve getirdim bin tane		50 — Dağı var taşı yok, köyü var adamı yok	Harita
30 — Çarşıdan alınmaz, mendile konmaz.	Uyku	ırmağı var suyu yok.	
31 — Benim bir odam var içinde	Ceviz	51 — Yaz gelince bize yeşil sarıklı, mor cübbeli	Sac ayağı
bir çift sarı öküz yatar.		uzun külahlı dervişler gelir.	Patlıcan, bamyası
32 — Başı aşağıda, ayakları yukarda.	Soğan	52 — Üç ayaklı, üç kulaklı	
33 — Yol üstünde kitli sandık.	Mezar	53 — Dedemin bir sarığı var sararım	Yol
34 — Har yaprağı, hardal yaprağı,	Kına	sararım tükenmez.	
Muhammed Ali toprağı.		54 — Uzun, uzun dervişler, kapımıza durmuşlar	Yağmur
35 — Dağdan attım kırılmadı taştan	Sigara kâğıdı	55 — Gelir bir bir, gider bir bir gelen	Dünya ve Ahret
attım kırılmadı bir tükürüğüme		gider, giden gelmez, bu nedir?	
36 — Yassı yatar sivri sürter	ekmektahtası	56 — Kan kırmızı süt beyaz?	Kan ve süt
oklava		67 — Kale kapısına sığmaz, fındık	Kelime oyunu
37 — Cam içinde dik durur.	Fenerde mum	kabuğuna sığar	
38 — Boğazına dayadım, içini boyadım.	Kaşık	58 — Yedi delikli tokmak bunu bilmiyen ahmak	İnsan başı
39 — Biz idik, biz idik. 32 kız idik.	Dişler	59 — Benim bir dedem var, kırk	Lahana
40 — Dağdan gelir dağ gibi, bağırır tellal	Mavra	kat çamaşır giyer.	
gibi, çerez verir bağ gibi.		60 — Deveden büyük, pireden küçük	İncir ağacı
41 — Metel, metel met atar, dil atar	Anahtar	zehirden acı, şekerden tatlı	
42 — İnsan yapar yapısını kemik	İçli köfte		
açar kapısını			

— Sonu Var —

SPOR MEFHUMU VE ADANA'DA SPOR

Yazan : Nuri PAMUKÇU

Eski zamanlarda ve yordumuzun her tarafında münnevver zümre bile içtimai tekâmülde tahsilin ehemmiyetine kuvvetle inanıyorlar ve bu inançlarını yalnız kitaplardan bekliyorlardı.

Zamanla bunun kâfi gelmediğini; terbiye ve tēhsil sisteminde vücut idmanlarının da lâzım olduğunu anlayan terbiyecilerimiz okullarda da diğer dersler gibi buna yer vermişler ve bunu mecbur tutmuşlardır.

Okul içtimai hayatın küçük bir örneğidir. İdeal bir cemiyete göre kurulan; ve böyle bir okuldan çıkan gençlerin hayatta muvaffak olması hemen, hemen imkânsız gibidir. Okul cemiyete okadar benze-melidir ki, oradan çıkan gençler savaşa atılırken hiç yadırgamasın, fenalıklarla mücadele etsin, yıl-masın, kafası gibi sağlam olan vücudu ile her zor-luğa dayansın.

Becerikli, müteşebbis, atılgan, başarılı gençler dersanelerde değil oyun meydanlarında yetişir. Ve bu vasıfları onlara spor ve oyunlar verir.

Bu sözlerle vücudun, kafanın zararına işletilme-sini istediğim anlaşılmasın. Demek istediğim fikir terbiyesi için dersane açıldı mı, onun yanına vücut terbiyesi için bir jimnastikhane salonu ve bir oyun yeri açılmalıdır. Gençler bir taraftan kafalarını, bir yandan da vücutlarını terbiye etmelidirler.

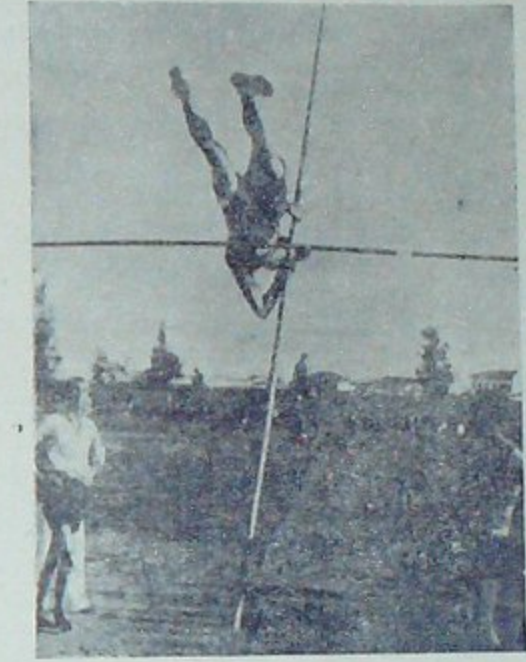
Türkiyemizin her tarafında olduğu gibi Adana-mızda da sporun eskilere nazaran çok üstün oldu-ğunu bariz olarak görmekteyiz. Adana bölgesinde faaliyet halinde 9 spor kulübümüz mevcuttur. Bu kulüb üyelerinden futbolda, yüzmede, güreşde, atle-tizmde, atıcılık ve avcılıkta ve diğer bütün spor faaliyetlerinde yetişmiş ve bugün Türkiye'nin yüzünü ağartacak elemanlar mevcuttur.

Yüzmede :

Üç senedir kurbagalama Türkiye birinciliğini alan Muharrem Gülergin, senelerdir 200 metre ser-best yüzmede Türkiye birincisi Halil Dalhan, yeni yetişenlerde ve bu sene sırtüstü Türkiye birinciliğini alan Mecit Gülergin, 100 metre de Nihat Erdem, 200 metrede Lütfi Erdem, 1500 de Mehmet Genç, Fehmi Akkurt, kule atlamalarında İsmail Temizer, Ergun Temuçin

Güreşde :

Türkiye'nin namdar pehlivanı Çoban Mehmed'i dünya üçüncüsü Mersinli Ahmed'i yenen ve Anka-rada Başvekil kupasını alan Zanapalı Hanefi, Dişi-

Yüksek atlıyan bir sporcumuz

çürük Süleyman, Dişiçürük Kemal, Hacı Ahmet, Topal Mehmet.

Atletizmde :

400 — 800 metre Türkiye birincisi ve Milli atlet Ökkeş Koşkun, Türkiye Maraton koşusu birincisi Ahmet Aytar, Nihat Calba, Selahaddin Canka, Memduh Asyalı, Fehmi Ongül, Mehmet İkigül, Hakkı Şendiç, Bayan Behiye Kabakçılar, ve milli atlet kadrosuna dahil Bayan Türkân Baykal

Atıcılıkta :

Adana'da, Samsunda, Bursada, Ankarada yapı-lan müsabakalarda birincilik ve ikincilik alan Tah-sin Harezzer, Coşkun Girici, Güner Tokal, ve Ma-lalya Mensucat İtfaiye komutanı Abdülkadir.

Avcılıkta :

Mersinde Türkiye birinciliğini alan İzzet Erozan ve diğer genç avcılarımız.

Futbolda :

Ankara, İstanbul ve İzmir'i hayretler içerisinde bırakan, isimlerini yazmakla bitiremeyeceğim ele-manlar

Bugün için Adana'lının göğüslerini kabartacak durumdadırlar. Adanamızda haylazlık olarak bildiği-miz oyun ve sporlar bugün için karakterin teşekkü-lünde kudretli bir âmil olduğunu görüyor ve ina-mıyoruz.

Şiir ve Hikâye Müsabakası

Genç istidatları teşvik eregile, Evimiz Dil — Edebiyat komitesi tarafından bir şiir ve hikâye müsabakası açılmıştır. Giriş şartı ve yolları şunlardır :

- 1 — Müsabakaya, istisnasız herkes katılabilir.
- 2 — Müsabakaya girecek eserlerin daha önce başka bir yerde yayınlanmamış ve yazarın öz duygularının deyimi olması şarttır.
- 3 — Biri imzalı, diğeri imzasız olmak üzere iki nüsha olarak hazırlanan yazılar, doğrudan doğruya Halkevi Başkanlığına verilerek bir numara alınacaktır.
- 4 — Bu yazıların imzasız nüshaları Halkevi İdare Heyetinin seçeceği beş kişilik bir komisyon tarafından incelenerek beşinciye kadar derece alanlar mükâfatlandırılacaktır.
- 5 — Yazılar, dil devriminin son gelişmesine uygun bir ifade ile yazılmış olmalıdır.
- 6 — Yazılar, daktilo veya okunaklı bir el yazısı ile yazılmış olmalıdır.
- 7 — Müsabaka süresi iki aydır. Yazılar 15/12/1945 akşamına kadar verilmiş olmalıdır.
- 8 — Kazanan yazılar, tarihi sonradan ilân edilecek bir törende bildirilerek yazarları tarafından okunacaktır.

HALKEVİ ÇALIŞMALARI

Dil-Edebiyat Komitesi :

1 — İlkokulların 1945-1946 ders yılına başlamaları dolayısıyla genç okulluların katılmasına Atatürk parkında bir tören yapılmış ve sonsuz neşe içinde yüzen küçük yavruların hararetle gösterilerinden sonra okullara dönülerek derslere başlanmıştır.

2 — Dil devriminin 13 üncü dönüm yılı dolayısıyla büyük bir tören tertip edilmiş ve bayram aşağıdaki program dahilinde kutlanmıştır.

A — 26 Eylül günü saat 16-18 arasında operlörle çeşitli konularda sade dille yazılmış manzum ve mensur eserlerden parçalar yayınlanmış ve dil devriminin önemini belirten kısa söylevler verilmiştir.

B — Saat 18 de başta Vali Akif Eyidoğan ve Milli Eğitim müdürü olduğu halde büyük bir halk kütlesi ve genç okullular Atatürk parkına gitmiş bandonun çaldığı İstiklâl marşından sonra Parti ve Halkevinin hazırladığı iki çelenk anıta konulmuştur. Genç yazarlardan Aydın Nisarinin okuduğu bir manzume ayakta dinlendikten sonra aynı kalabalık Halkevine dönmüştür.

2 — Akşam Halkevi salonunda Öğretmen Okulu Edebiyat öğretmeni Ekrem Erkmen tarafından dil devriminin önemini belirten bir konferans verilmiştir Celâl Şimşek, Sabri Dil, Raşit Binöz ve genç okulluların çeşitli konularda okuduğu şiirler dinlenerek toplantıya son verilmiştir.

3 — «Görüşler» dergisinin daha iyi bir şekilde ve vaktinde çıkarılması yolunda kararlar alınmış ve şimdiye kadar dergide çıkan resimlerin 400 e yakın klişesi tasnif edilerek istifadesi kolay bir hale getirilmiştir.

4 — 21 Ekimde yapılacak genel sayımın önemini halka açıklamak amacıyla bölge nüfus müdürlüğü ile iş birliği edilerek bu konu çevresinde 3 konferans verdirilmiş ve geçen nüfus sayımını gösteren filimler gösterilmiştir.

Sosyal Yardım Komitesi :

5 — Her yıl olduğu gibi 1945-1946 ders yılında da okullardaki yoksul talebeye kitap dağıtımı için geniş ölçüde hazırlıklar yapılmıştır.

Ar komitesi :

6 — Halkevi bahçesindeki dans yeri ihtiyacı karşılayacak şekilde genişletilmiş ve toprak seviyesinden 30 santim yükseltilerek etrafı çiçeklerle süslenmiştir. Bu arada Adanahıların, yazın sıcak günlerinde ailece vakit geçirmelerini ve müzik dinlemelerini mümkün kılan bahçe, yeni getirtilen çiçekler ve ağaçlarla donatılmıştır.

7 — Halkevi bandosu yeniden esaslı bir kadro ile çalışmalarına başlamış ve tören günlerinde giymek üzere aynı formada birer kat lacivert elbise diktirilmiştir.

8 — Hergün öğleden sonra çeşitli müzik yayınları yapılmaya başlanmıştır.

Kitapsaray ve Yayın Komitesi :

9 — 10,000 cilde yakın kitabın bulunduğu kütüphaneden daha geniş ölçüde halkı faydalandırmak amacıyla kütüphanenin aşağıdaki büyük salonuna indirilmesine karar verilmiş ve hazırlıklara başlanmıştır.

Canım dünya münasebetile

— 11 nci Sayfadan Devam —

Artık gitmemelisin başka yere,
Hep böyle üstümüzde kalmalısın.
Bahçemizde bahar,
Penceremizde rüzgâr,
Gözlerimizde sevinç olmalısın.

Güzel kitabınızın kapak resmini yapan arkadaşınızda konuya ve görüşlerinize uygun tebliğ yeteneğini burada anmadan geçmek insafsızlık olacaktır. Sizin için olan takdir ve tebriklerimden ona da iletmenizi ben çok sevindirecektir. Aziz Şükrü Enis Regü.

M. Naci ECER

Geçen Sayıdan yarım kalan "Fikret ve altı Şilri,, Yazılarımızın çokluğu dolayısıyla Gelecek Sayıya bırakılmıştır. Özür dileriz.

Neşriyat Müdürü

KEMAL ÇELİK

Yazı İşlerini İdare Eden
Dil - Edebiyat Komitesi

YILLIĞI 240 Kuruş
6 AYLIĞI 120 »

Basılmıyan yazılar geri verilmez.
Basıldığı Yer : «BUGÜN» Basımevi